

Л і т е р а т у р а :

1. Антрушина Г. Б. Лексикология английского языка / Галина Борисовна Антрушина, Ольга Васильевна Афанасьева, Наталья Николаевна Морозова. – 3-е изд., стереотип. – М. : Дрофа, 2001. – 288 с.
2. Арнольд И. В. Лексикология современного английского языка / Игорь Владимирович Арнольд. – М. : Просвещение, 1966. – 347 с.
3. Бруннер К. История английского языка: в 2 т. / Карл Бруннер. – М. : Эдиториал УРСС, 2003. – 720 с.
4. Гируцкий А. А. Введение в языкознание / Анатолий Антонович Гируцкий. – 3-е изд. – Мн. : ТетраСистемс, 2005. – 288 с.
5. Зацний Ю. А. Сучасний англомовний світ і збагачення словникового складу / Юрій Антонович Зацний. – Л. : ПАІС, 2007. – 228 с.
6. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства / Михайло Петрович Кочерган. – К. : Видавничий Центр “Академія”, 2004. – 368 с.
7. Реформатский А. А. Введение в языковедение / Под ред. В. А. Виноградова. – М. : Аспект Пресс, 1998. – 473 с.
8. Розенцвейг В. Ю. Языковые контакты. Лингвистическая проблематика / Виктор Юльевич Розенцвейг. – Л. : Наука, 1972. – 80 с.
9. Секирин В. П. Заимствования в английском языке / В. П. Секирин. – К. : Изд-во Киевского ун-та, 1964. – 152 с.
10. Смирницкий А. И. Лексикология английского языка / Александр Иванович Смирницкий. – М. : МГУ, 1998. – 264 с.
11. Baugh A. C. History of English Language / Albert C. Baugh, Thomas Cable. – L. : Routledge, 1993. – 448 p.
12. Bliss A.J. A Dictionary of Foreign Words and Phrases in Current English / Alan J. Bliss. – L., N.Y. : Routledge, 1996. – 390 p.
13. Crystal D. The English Language / David Crystal. – L. : Penguin Books, 1990. – 376 p.
14. Longman Dictionary of Contemporary English. – Harlow : Pearson Education Ltd., 2005. – 1950 p.
15. Trudgill P. Language and Society / Peter Trudgill. – L. : Penguin English, 1992. – 403 p.

*Овчиннікова І. І.
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова*

МІЖДИСЦИПЛІНАРНІСТЬ СОЦІОЛІНГВІСТИКИ ЯК ОСНОВА ЇЇ РОЗВИТКУ

Глобальні соціально-економічні та політичні перетворення в суспільстві, які відбуваються останнім часом, зумовили проекцію зовнішніх суспільних чинників на різноманітні сфери суспільної діяльності людини і зокрема на мову [9; 14; 30 та ін.]. Ця ситуація сприяла переорієнтації лінгвістичних праць від констатації застиглих мовних форм до розгляду мови як дієвого фактора соціальних стосунків [11; 28 та ін.], у зв'язку з чим лінгвістика розширила об'єкти свого вивчення у напрямі залучення даних із різних сфер наукового знання, передусім соціології, психології, етнології, культурології тощо. Унаслідок такого синтезу з'явилися нові дисципліни: етнолінгвістика, психолінгвістика, лінгвокультурологія, і звичайно, соціолінгвістика. Остання досліджує проблему “мова і суспільство”, дискусії навколо якої продовжують точитися і в ХХІ столітті, адже, за спостереженнями М. Ф. Алефіренка, “магістральний шлях пізнання природи мови, її сутності й закономірностей функціонування та розвитку – це шлях пізнання соціальної природи в єдності з пізнанням сутності внутрішніх законів мови” [3, 239]. Посилений інтерес до соціолінгвістики пояснюється, насамперед, актуальністю та важливістю мовних проблем у суспільстві, в тому числі й українському

[28; 39; 41; 42 та ін.]. Правомірність соціолінгвістичного підходу до аналізу мовного матеріалу, поряд з генеалогічним [17], ареальним [10] і типологічним [20; 26; 27 та ін.] набуває все більшого визнання як у вітчизняному, так і зарубіжному мовознавстві.

Необхідність соціологічного погляду на мову усвідомлено в мовознавстві вже давно, утім, залишається ще чимало питань, які й досі викликають суперечності в їхньому остаточному розв'язанні, з-поміж яких на особливу увагу заслуговує чітка аргументація, по-перше, об'єкта соціолінгвістики та її місця у системі інших, суміжних із нею наук [7; 44 та ін.], а, по-друге, методів та прийомів соціолінгвістичних досліджень [16 та ін.]. Полярність наукової думки у вивченні цих питань призвела до того, що навіть статус соціолінгвістики витлумачують по-різному, у зв'язку з чим проблематично визначити її компетенцію і перелік завдань.

Під самим терміном “соціолінгвістика” нерідко позначають різнорідні поняття [31; 33; 37 та ін.], оскільки він охоплює досить широкий спектр явищ, у межах якого вивчають, з одного боку, соціально зумовлені процеси [1; 12 та ін.], а з іншого, – ті, що пов'язані з впливом мови на функціонування й розвиток суспільства [15; 41, 42; 44 та ін.].

На сучасному етапі розвитку мовознавчої науки соціолінгвістику вважають самостійною дисципліною [7; 38; 37 та ін.], хоча єдності щодо її статусу науковцями ще не досягнуто. Проте активізація дослідницької думки у цій сфері все ж таки дає підстави говорити про два паралельні підходи до розгляду концептуальних засад соціолінгвістики, які можна схарактеризувати як 1) власне лінгвістичний (лінгвопрагматичний) та 2) міждисциплінарний (інтердисциплінарний).

Прихильники першого розуміння соціолінгвістики розглядають її як “сферу мовознавства, що вивчає соціальні аспекти розвитку мови, її суспільні функції у синхронії та діахронії, механізм взаємодії мови і суспільства” [45, 583] або як “розділ мовознавства, що вивчає причинові зв'язки між мовою і фактами суспільного життя” [5, 2]. Соціолінгвістика, за визначенням О. О. Селіванової, “є маргінальною галуззю мовознавства, яка досліджує вплив суспільних явищ і процесів на виникнення, розвиток, соціальну й функціональну диференціацію мов, а також зворотний вплив мови на соціум” [38, 316].

Другий погляд на соціолінгвістику є ширшим за перший, адже його представники [21; 33 та ін.] надають їй міждисциплінарного статусу, зважаючи на те, що ця дисципліна виникла і “розвивається на межі різних наук – мовознавства, соціології, соціальної психології та етнографії – і включає широкий комплекс проблем, пов'язаних із соціальною природою мови, її суспільними функціями, механізмом дії соціальних факторів на мову і тієї роллю, яку відіграє мова в житті суспільства” [24, 481]. При цьому інтердисциплінарність безпосередньо пов'язують “з її поняттєвим апаратом, зокрема з різними його дефініціями” [24, 481]. Насамперед як форма соціальної поведінки, мова, безперечно, є предметом уваги соціологів [13 та ін.], бо, за спостереженнями У. Лабова, “мова може бути особливо корисною для соціолога як чутливий прилад, що реєструє чимало інших соціальних процесів” [23, 320], а “динамічність мови створює основу для її широкого використання як індикатора соціальних змін” [23, 320]. На думку Л. Б. Нікольського, варто говорити не про те, що сучасна соціолінгвістика є “міждисциплінарною галуззю дослідження, а про наявність явищ і процесів, які, з огляду на їх амбівалентний характер, слід розглядати як з позицій мовознавства, так і з позицій соціології в інтересах цих двох наук” [33, 52].

Мета статті – проаналізувати характер і природу розвитку соціолінгвістики в аспекті її міждисциплінарного статусу та як самостійного розділу мовознавства.

Завдання:

- з'ясувати місце соціолінгвістики у системі наукознавства;
- зіставити широке та вузьке розуміння соціолінгвістики;
- уточнити предмет і завдання соціолінгвістики;
- окреслити проблеми класичних і сучасних соціолінгвістичних наукових шкіл.

Сучасна соціолінгвістика досить суттєво і, перш за все, якісно відрізняється від того напрямку в мовознавстві, який розробляли у 20-30-х роках ХХ ст., передусім представники Празького лінгвістичного гуртка, які активно досліджували проблему “мова і суспільство” [43]. Головна відмінність полягає у тому, що сучасна соціолінгвістика “формується й розвивається як міждисциплінарний напрям, убираючи у себе всі новітні досягнення як мовознавства, так і соціології, використовуючи в органічному зв'язку лінгвістичні та соціологічні методи” [47, 6].

Тут доречно зауважити, що розбіжність у поглядах учених на соціолінгвістику пов'язана передусім з амбівалентністю досліджуваних у ній явищ і процесів. З цього приводу В. Д. Бондалетов зауважував: “Соціолінгвістична теорія, з одного боку, сформувалася на перетині мовознавства, соціології, соціальної психології та навіть етнографії, а з іншого, – вона вивчає суспільну зумовленість, виникнення, розвиток і функціонування мови, вплив суспільства на мову і мови на суспільство” [7, 10]. Загалом у центрі уваги всіх соціолінгвістичних досліджень перебувають проблеми вивчення зв'язків мови і суспільства, проте соціолінгвістика все ж відрізняється від таких суміжних з нею наук, як етнолінгвістика і психолінгвістика, які У. Брайт називає її старшими сестрами [8, 34], зокрема принципами аналізу дихотомії *мова – суспільство* і тим, що, “підтримуючи сучасні погляди на лінгвістику, вважає і мову, і суспільство структурами, а не просто сукупністю якихось одиниць. У цьому разі завдання соціолінгвіста – розкрити системну кореляцію мовної структури і структури соціальної і, можливо, навіть виявити каузальні зв'язки у тому чи іншому напрямі” [8, 34]. З огляду на це соціолінгвістика має досліджувати не лише використання мови в суспільстві, але також її будову та структуру, які закономірно детерміновані особливостями функціонування мови.

Предметом дослідження соціолінгвістики є соціально зумовлені процеси і явища, що дозволяє інтерпретувати їх як докази суспільних феноменів та змін, які відбуваються у системі мови, впливають на її розвиток, а тому привертають увагу мовознавців [7; 33; 39; 44; 47 та ін]. Водночас мовні проблеми у суспільстві можуть набувати не стільки лінгвістичного, скільки політичного й ідеологічного характеру, що яскраво демонструє український соціум сьогодні, і тоді їхнє вивчення може більшою мірою стосуватися не власне мовознавства, а соціології, політології, журналістики тощо.

Оскільки мова є суспільним явищем, то вона не може функціонувати і розвиватися поза суспільством, а без мови – останнього немає. Ця теза у мовознавстві є загальноприйнятною, але щодо аспектів цього взаємозв'язку, то на сьогодні між дослідниками існує чимало суперечностей. “Мова – утворення суспільства, і в ній, – на думку Ф. П. Філіна, – усе суспільне. Що ж у такому разі слід розуміти під соціолінгвістикою? Поки що у цей термін вкладають різний зміст, межі якого досить незрозумілі. Мабуть, за ним варто закріпити два основні значення: 1) вивчення залежності мови, її структури від суспільства, іншими словами, соціальної зумовленості мовних явищ; 2) вивчення суспільних функцій мови, її ролі у суспільстві, вплив на суспільство. Звісно, обидва ці значення, тісно пов'язані одне з одним, утворюють єдиний комплекс проблем” [46, 154]. У наведених визначеннях центральними

проблемами названо соціальну зумовленість мовних явищ, в тому числі і структури самої мови, суспільні функції мови та вплив мови на суспільство.

У питанні вивчення суспільної функції мови у соціолінгвістиці, її ролі у людському колективі усі дослідники є одностайними [6; 7; 16; 38; 41; 42 та ін.], а ось соціальна детермінованість структури мови залишається одним із дискусійних моментів соціолінгвістики. Не всі науковці вважають предметом соціолінгвістики і проблему впливу мови на суспільство. Але “структура мови не є індиферентною для мети спілкування. Зміна суспільних функцій зумовлює зміну як окремих елементів мовної структури, так і поступово структури в цілому... Внутрішні закономірності розвитку мови із потенції перетворюються на реальні зміни тільки в межах суспільних функцій і завдяки їм” [46, 131].

Дискусії навколо основної проблеми соціолінгвістики – зв’язку *мови і суспільства* сприяли формуванню широкого соціологічного напрямку в наукознавстві загалом та в мовознавстві зокрема, що об’єднує кілька самостійних течій, шкіл і окремих концепцій, які витлумачують мову передусім як соціальне явище, як засіб спілкування людей, пов’язаний із їхнім соціальним статусом, сферою зайнятості, освітою тощо. Представники цього напрямку [1; 3; 6; 12; 22; 34 та ін.] визначають мову насамперед як засіб спілкування, а вже потім як спосіб формування думки, а також засіб вияву емоцій.

Витоки соціологічного напрямку в мовознавстві сягають французької соціологічної школи, Женевської школи та американських етнолінгвістів.

Так, Французька соціологічна школа, сформована у Парижі на початку ХХ ст., об’єднувала здебільшого учнів А. Мейє, який був фактично керівником Паризького лінгвістичного товариства (А. Мейє, як і Ф. де Соссюр, підкреслював соціальний характер мови) [36]. Критикуючи молодограматиків, для яких єдиною реальністю була індивідуальна психіка, а мова як суспільне досягнення – абстракцією, А. Мейє та його послідовники в першу чергу Ж. Вандрієс (автор відомої книги “Мова” (1921), якого можна назвати одним із засновників соціолінгвістики) вважали, що “мова – ...є реальністю не лише фізіологічною і психічною, але перш за все соціальною. Мова існує тільки тому, що є суспільство, а людські суспільства не могли б існувати без мови”. А. Мейє передбачав наближення часу, коли “не можна буде покликатися на явища психічної асоціації, не підпорядкованій загальному принципу” і вже на початку ХІХ ст. зробив висновок, що “зрозуміти мову можна тільки з урахуванням її соціальної природи” [29]. Заслуга французької соціологічної школи полягає в тому, що соціальний аспект вивчення мови вперше було визнано таким, без якого неможливо пояснити факти розвитку і функціонування мови. Загалом представники соціологічного напрямку досліджували не лише роль і місце мови в суспільстві та взаємозв’язок між суспільством та мовою, а й функціональну диференціацію мови, зв’язок мови з культурою, особливості функціонування мови у різних соціальних угрупованнях, соціальних ситуаціях, взаємозв’язок мови й особистості тощо.

Дослідження американських етнолінгвістів (Д. Х. Хаймза, Х. Хойєра) [4], які, розвиваючи ідеї Ф. Боаса і Е. Сепіра про зв’язки мовних і соціокультурних систем, аналізували проблеми білінгвізму, мультілінгвізму, а також вплив соціокультурних факторів на розвиток мови.

Ключові ідеї засновників соціолінгвістики були творчо розвинені представниками Празької лінгвістичної школи, зокрема В. Матезіусом, Б. Гавранком, Й. Вахеком та ін., які у своїх працях досліджували зв’язок мови з соціальними процесами і соціальну роль літературної мови [4].

Німецькі вчені, серед яких особливе місце належить основоположнику лейпцізької школи Т. Фрингнію, обґрунтували соціально-історичний підхід до мови і необхідність включення соціального аспекту до такого розділу мовознавства, як діалектологія [4].

Активізація наукового інтересу до соціолінгвістичних аспектів мови спостерігається з 60-70 років ХХ ст. у зв'язку з потребами сучасного суспільства, для якого проблеми мовної політики набувають все більшої значущості, з критикою структурної лінгвістики, з намаганням подолати обмеженість іманентного підходу до мови і глибше проникнути у природу мови як суспільного явища [6]. Концепції і принципи соціолінгвістики, що склалися у 60-х роках ХХ ст., останнім часом було кардинально переглянуто й адаптовано до новітніх соціальних ситуацій і змін, які актуальні для сучасного світу, що переконливо доводить аналіз мовних ситуацій на базі мов різних типів [31].

Характерними особливостями соціолінгвістичних праць кінця ХХ-поч. ХХІ ст. є розширення предмета соціолінгвістики [40 та ін.], введення до наукового обігу нового фактичного матеріалу [2; 19; 25; 32 та ін.], поглиблення її теорії [35; 44; 18 та ін.] і вдосконалення методики соціолінгвістичних досліджень, яку активно почали розробляти з кінця 50-х років ХХ ст. (Б. Бернстайн, Ю. Д. Дешерієв, Л. Б. Нікольський, В. М. Русанівський, П. Традгілл, Д. Хаймс, О. Д. Швейцер та ін).

Висновки. Підсумовуючи, зазначимо, що, незважаючи на всі труднощі у розвитку соціолінгвістики як самостійної науки, можемо говорити про існування у різних країнах оригінальних її шкіл з власними концепціями, методиками, постановкою внутрішніх проблем, з чітко окресленим предметом та завданнями.

Визнаючи соціолінгвістику самостійним розділом мовознавства, варто все ж таки звертати увагу на те, що поняття соціального і мовного в суспільстві є ієрархічним і соціально детермінованим, адже безліч явищ і процесів навколишнього світу розвиваються під впливом як соціальних, так і власне мовних проблем суспільства.

Л і т е р а т у р а :

1. Аврорин В. А. Проблем изучения функциональной стороны языка /К вопросу о предмете социолингвистики / Валентин Александрович Аврорин. – Л. : Наука, ЛО, 1975. – 276 с.
2. Ажнюк Б. М. Етнозахисна функція мови як наукова проблема / Б. М. Ажнюк // О. О. Потебня й актуальні проблеми мови та культури. – К., 2004. – С. 50–57.
3. Алефиренко Н. Ф. Современные проблемы науки о языке: Учебное пособие / Николай Федорович Алефиренко. – М. : Флинта : Наука, 2005. – 416 с.
4. Алпатов В. М. История лингвистических учений: Учебн. пособие. – 3-е изд., испр. и доп. / Владимир Михайлович Алпатов. – М. : Языки славянской культуры, 2001. – 368 с.
5. Ахманова О. С., Марченко А. Н. Основные направления в социолингвистике / О. С. Ахманова, А. Н. Марченко // Иностраные языки в школе. – 1971. – № 4. – С. 2–11.
6. Белл Р. Социолингвистика: Цели, методы и проблемы / Белл Роджер Т. – М. : Международные отношения, 1980. – 318 с.
7. Бондалетов В. Д. Социальная лингвистика: Учебное пособие для пед. ин-тов по специальности 2101 “Русс. яз. и лит.” / Василий Данилович Бондалетов. – М. : Просвещение, 1987. – 159 с.
8. Брайт У. Введение: параметры социолингвистики / У. Брайт // Новое в лингвистике. – Вып. VII. – Социолингвистика. – М. : Прогресс, 1975. – 487 с.
9. Голубовская И. А. Этнические особенности языковых картин мира / Ирина Александровна Голубовская. – Киевский национальный ун-т им. Тараса Шевченко. – К. : ВПЦ “Київський університет”, 2002. – 294 с.
10. Гриценко П. Ю. Ареальне варіювання лексики / АН УРСР. Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні / Павло Юхимович Гриценко – К. : Наукова думка, 1990. – 270 с.
11. Дементьев В. В. Непрямая коммуникация / Вадим Викторович Дементьев. – М. : Гнозис, 2006. – 375 с.
12. Дешериев Ю. Д. Социальная лингвистика : К основам общей теории/ АН СССР. Ин-т языкознания / Юнус Дешериевич Дешериев. – М. : Наука, 1977. – 382 с.

13. Євтух В. Б., Трошинський В. П., Галушко К. Ю. та ін. Етносоціологія: терміни та поняття. Навчальний посібник. – К. : Видавництво УАННП “Фенікс”, 2003. – 280 с.
14. Жайворонок В. В. Українська етнолінгвістика: Нариси: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. / НАН України. Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні, Уманський державний пед. ун-т ім. П. Тичини / Віталій Вікторович Жайворонок – К. : Довіра, 2007. – 262 с.
15. Журавлев В. К. Внешние и внутренние факторы языковой эволюции / Владимир Константинович Журавлев. – М. : Наука, 1982. – 328 с.
16. Звегенцев В. А. О предмете и методах социолінгвістики / В. А. Звегенцев // Изв. АН СССР. Сер. лит. и яз. – М. : Наука, 1976. – Т.35. – № 4. – С. 308–320.
17. Зеленько А. С. Загальне мовознавство. Історія лінгвістичних вчень. Аспекти, методи, прийоми та принципи вивчення мови: Посібник / Луганський держ. педагогічний ун-т ім. Тараса Шевченка / Анатолій Степанович Зеленько. – Луганськ : Альма-матер, 2002. – 283 с.
18. Карасик В. И. Язык социального статуса. – М. : Гнозис, 2002.
19. Козловський В. А. Политическая лингвистика. – М., 2006.
20. Кочерган М. П. Основи зіставного мовознавства: Підручник / Михайло Петрович Кочерган. – К. : Видавничий центр “Академія”, 2006. – 424 с.
21. Крауз Й. К пониманию социолінгвістики в Чехословакии // Социолінгвістические исследования. – М., 1994.
22. Крысин Л. П. Современный русский язык: Социальная и функциональная дифференциация / Леонид Петрович Крысин / Л. П. Крысин (отв. ред); РАН. Ин-т рус. языка им. В. В. Виноградова. – М. : Языки славянской культуры, 2003. – 565 с.
23. Лабов У. Отражение социальных процессов в языковых структурах / У. Лабов // Новое в лингвистике. – Вып. VII. – Социолінгвістика. – М. : Прогресс, 1975. – 487 с. – С. 320–336.
24. Лингвистический энциклопедический словарь. – М. : “Советская энциклопедия”, 1990. – 685 с.
25. Лукашанец А. А. Общество – язык – политика / Александр Александрович Лукашанец. – Минск : Вышэйш. шк., 1988. – 221 с.
26. Манакин В. Н. Основы контрастивной лексикологии: близкородственные и родственные языки / НАН Украины; Укр. языковой информ. фонд / Владимир Николаевич Манакин. – К. : Кировоград : Центр. – Укр. Изд-во, 1994. – 262 с.
27. Манакин В. Н. Сопоставительная лексикология / Владимир Николаевич Манакин. – К. : Знання, 2004. – 326 с.
28. Масенко Л. Мова і суспільство: Постколоніальний вимір / Лариса Масенко. – К. : Вид. дім “КМ Академія”, 2004. – 164 с.
29. Мейе А. Введение в сравнительное изучение индоевропейских языков / Антуан Мейе / Д. Н. Кудрявский (пер. с фр.); А. М. Сухотин (перераб. и доп. по 7-му франц. изд.); Р. О. Шор (ред. и примеч.). Изд. 4-е. – М. : URSS, 2007. – 510 с.
30. Мельникова А. А. Язык и национальный характер: Взаимосвязь языка и ментальности / Алла Александровна Мельникова. – СПб. : Речь, 2003. – 312 с.
31. Мечковская Н. Б. Общее языкознание. Структура и социальная типология языков / Нина Борисовна Мечковская. – М. : Флинта: Наука, 2006. – 312 с.
32. Нагорна Л. І. Політична мова і мовна політика: діапазон можливостей політичної лінгвістики / НАН України. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень / Лариса Іванівна Нагорна. – К. : Світогляд, 2005. – 316 с.
33. Никольский Л. Б. Синхронная социолінгвістика / Леонид Борисович Никольский. – М.: Наука, 1975. – 168 с.
34. Пінчук О. Ф., Червяк П. І. Нариси з етно- та соціолінгвістики / Олекса Федотович Пінчук, Петро Іванович Червяк. – К. : Просвіта, 2005. – 151 с.
35. Поликарпов А. А. Элементы теоретической социолінгвістики: Некоторые предпосылки, результаты и причины подхода в общ. семиотике и языкознании / Анатолий Анатольевич Поликарпов. – М. : Изд-во МГУ, 1979. – 154 с.
36. Пражский лингвистический кружок. Сб. ст.: сост., ред. и предисл. Н. А. Кондрашова. – М. : Прогресс, 1967. – 557 с.
37. Русанівський В. М. Прогностичні функції соціолінгвістики / В. М. Русанівський // Мовознавство, 1989. – № 1. – С. 3 – 10.
38. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: Підручник / Олена Олександрівна Селіванова. – Полтава : Довкілля, 2008. – 712 с.
39. Ставицька Л. О. Арго, жаргон, сленг: Соціальна диференціація української мови / Леся Олексіївна

- Савицька – К. : Критика, 2005. – 464 с.
40. Тер-Минасова С. Г. Язык и межкультурная коммуникация / Светлана Григорьевна Тер-Минасова. – М. : Слово, 2000. – 262 с.
  41. Ткаченко О. Б. Мова і національна ментальність: Спроба сучасного синтезу / Орест Борисович Ткаченко. – К. : Грамота, 2006. – 240 с.
  42. Ткаченко О. Б. Українська мова і мовне життя світу / АНА України, Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні / Орест Борисович Ткаченко. – К. : Спалах, 2004. – 272 с.
  43. Трубецкой Н. С. Мысли об индоевропейской проблеме / Н. С. Трубецкой // Вопросы языкознания. – 1958. – № 1. – С. 65–78.
  44. Туманян Э. Г. Язык как система социолингвистических систем: Синхронно-диахронное исследование / Отв. ред. Ю. Д. Дешериев / Этери Григорьевна Туманян. – М. : Наука, 1985. – 247 с.
  45. Українська мова. Енциклопедія. – К. : “Українська енциклопедія”, 2000. – 752 с.
  46. Филин Ф. П. Очерки по теории языкознания / Федот Петрович Филин. – М. : Наука, 1982. – 336 с.
  47. Швейцер А. Д. Введение в социолингвистику. Для ин-тов и фак. иностр. яз. Учеб. пособие / Александр Давыдович Швейцер, Леонид Борисович Никольский. – М. : Высшая школа, 1978. – 216 с.

Protsenko T. V.

National Technical University of Ukraine “The Kyiv Polytechnic Institute”

THE IMPORTANCE OF TERMINOLOGICAL CREATION AND TERMINOGRAPHY IN MULTILINGUAL SOCIETY

A common problem of terminology work is that the importance and indeed the very nature of terminology are poorly understood. Related professions in the communications field, such as translation and technical writing, will often be aware of the word without having precise knowledge of what it entails.

The relevance of the article is that the stream of the scientific information, data interchanges between experts of different branches and the organisation, participation in the international symposiums and conferences constantly grows with every passing year. The partners from all over the world that work in different branches speak English as their second language. And it causes the requirement for exact terms understanding by all participants of communications.

The purpose of this work is to explain what term and terminology are all about and to show how the creation of multilingual terminological resources can be important for modern society.

The tasks of the paper are to review both native and foreign approaches to the term's definitions; to analyze various problems in making multilingual terminological resources and also to represent the algorithm of the creation of the terminological databases.

The analysis of the latest researches and publications. The theoretical base for our investigation were the works of the native and foreign researchers among which, along with founders of terminological school such as G.O.Vinokur, A.A.Reformatsky, D.S.Lotte, O.S.Ahmanova, E.Wuster it is necessary to mention names of the modern researchers as B.N.Golovin, S.V.Grinev, J. C. Sager, J. H. Felber, G.Budin, Alan K. Melby and others.

Vocabulary changes reflect those changes which occur in our society. The science progress inevitably is accompanied by appearing of the new special words for definitions of studding objects. The development of technology, culture, art and manufacturing begets their specific words. This process passes at different time in diverse places of the globe. And it takes the material form of different languages; therefore in itself this phenomenon is unique.